

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ الْقِسْمُ الْأَوَّلُ: قِيَمَةُ الْعِلْمِ

هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار
نه همه مستمعی فهم کند این اسرار

این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود
کوه و دریا و درختان همه در تسیح اند

هَذِهِ الشَّجَرَةُ، جَمِيلَةٌ. هَذَا الْجَبَلُ، جَمِيلٌ.

ترجمه:

واژگان

آفَة: آفت، آسیب	فَرِيضَة: واجبِ دینی
بَلَا: بدونِ	فِي: در، داخلِ
بِنْت: دختر «بَنَات»	قِيَمَة: ارزش، قیمت
تِلْكَ: آن «مَوْت»	كَ: مانندِ (كَالشَّجَرِ: مانندِ درخت)
ثَمَر: میوه	كَبِير: بزرگ
جَبَل: کوه	لَوْحَة: تابلو
جَمِيل: زیبا	مَرَأَة (امْرَأَة): زن
حُسْن: خوبی	مُجَالَسَة: همنشینی (مُجَالَسَة الْعُلَمَاءِ: همنشینی با دانشمندان)
ذَلِكَ: آن «مَذْكَر»	نَاجِح: موفق، پیروز
رَجُل: مرد «جَمع: رِجَال»	نِسْيَان: فراموشی
شَجَر: درخت «جَمع: أَشْجَار»	وَلَد: پسر، فرزند «جَمع: أَوْلَاد»
صَف: کلاس «جَمع: صُفوف»	هَذَا: این «مَذْكَر»
طَالِب: دانش‌آموز، دانشجو «جَمع: طُلَّاب»	هَذِهِ: این «مَوْت»
طَلَب: خواستن	

۱ نام هر تصویر را از بین کلمات داده شده انتخاب کرده و در زیر تصویر بنویسید، سپس ترجمه کنید. (سه کلمه اضافه است).

طَلَّاب - لَوْحَة - مَرَأَة - ثَمَر - جَبَل - آفَة - صَف

۲ در جملات زیر، فقط واژه‌های مشخص شده را ترجمه کنید.

الف «مُجَالَسَة الْعُلَمَاءِ عِبَادَة.» (حضرت رسول ﷺ)

ب هَذِهِ الْبِنْتُ، جَمِيلَة.

- ج هذا الولد، طالب.
- د ذلك الطبيب، مشهور.
- ۳ با استفاده از المعجم، جدول زیر را کامل کنید.

مفرد	شَجَر	رَجُل	بِنْت
معنی
جمع	أولاد	صُفوف

ترجمه

- ۴ عبارات زیر را ترجمه کنید.

الف «العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر.» (حضرت رسول ﷺ)

ب تلك اللوحة، كبيرة.

- ۵ ترجمه صحیح را انتخاب کنید.

الف «حَسُنَ السُّؤَالُ نِصْفُ الْعِلْمِ.» (حضرت رسول ﷺ)

سؤال خوب، نیمی از دانش است.

نیمه دانش، درست سؤال کردن است.

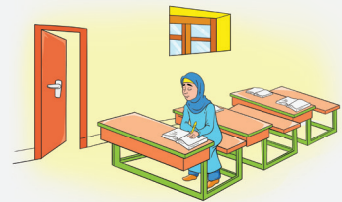
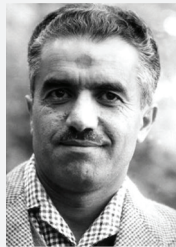
ب تلك الأشجار بلا ثمر.

آن درختان، بدون میوه هستند.

این درخت بدون میوه است.

- ۶ جمله مربوط به هر شکل را انتخاب کنید، سپس ترجمه کنید. (دو جمله اضافه است.)

(تلك الشاعرة، بروين اعتصامي)، (هذه الطبيبة، ناجحة)، (ذلك الشاعر، سعدي)، (تلك الطالبة في هذا الصف)، (اسم هذا الطبيب محمد قريب)

.....

.....

.....

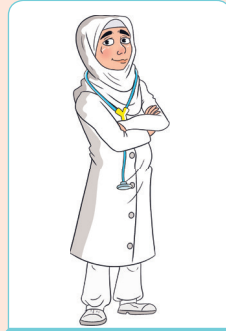
بدانیم

الطالبة

الطالب

الطبيبة

الطبيب

در تصاویر بالا چه می بینید؟

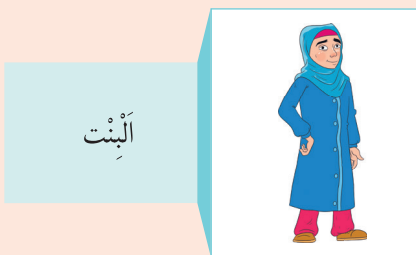
- یک پزشک مرد و یک پزشک زن
- یک دانش آموز و یک دانش آموز

نتیجه اسم‌ها در زبان عربی به دو دسته تقسیم می شوند:

- ۱ **مذکر:** اسم‌هایی که به مرد (جنس نر) اختصاص دارد.
- ۲ **مؤنث:** اسم‌هایی که به زن (جنس ماده) اختصاص دارد. گاهی با اضافه کردن (ة ـ ة) «تاء تأنیث» یا «تاء گرد» به انتهای اسم مذکر، می توانیم آن را به اسم مؤنث تبدیل کنیم. مانند:

● سَعِيد ← سَعِيدَة ● مُؤْمِن ← مُؤْمِنَة

حال به این تصاویر دقت کنید.

نکته گاهی خود کلمه «مذکر» یا «مؤنث» است و نیازی به علامت ندارد.

مانند: الوَلد ـ البِنْت ـ علی ـ مریم و ...

← **هذا . هذه**

● هذا و هذه به معنای:

● هذا: ● هذه:

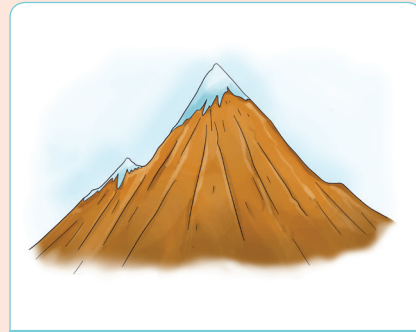
می توانی بگویی کدام کلمه مؤنث است؟

کاملاً صحیح است

حالا به این تصاویر و جملات، خوب نگاه کنید:

هَذِهِ شَجَرَةٌ.
هَذِهِ الشَّجَرَةُ، مُثْمِرَةٌ. (میوه‌دار)

هَذَا جَبَلٌ.
هَذَا الْجَبَلُ، مُرْتَفَعٌ.

➡ دَلِكْ . تَلِكْ

● دَلِكْ و تَلِكْ به معنای:

● تَلِكْ برای اسم‌های

● دَلِكْ برای اسم‌های

مانند:

تَلِكْ مَرَأَةٌ.
تَلِكْ الْمَرَأَةُ، عَالِمَةٌ.

دَلِكْ رَجُلٌ.
دَلِكْ الرَّجُلُ، عَالِمٌ.

نکته اسم حروف الفبا در عربی:

الف (همزه) - باء - تاء - ثاء - جیم - حاء - خاء - دال - ذال - راء - زاء - سین - شین - صاد - ضاد - طاء - ظاء - عین - عین - فاء - قاف -

کاف - لام - میم - نون - هاء - واو - یاء.

● این حروف چندتا هستند؟

● حروف فارسی چندتا هستند؟

● آیا می‌دانید کدام حروف در عربی وجود ندارد؟

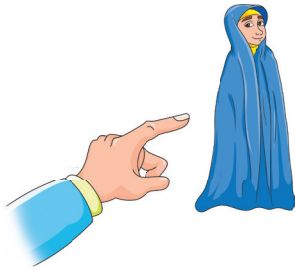

آفرین

٧ جملات زیر را با انتخاب یکی از کلمات داده شده کامل کنید.

هَذَا - هَذِهِ - تِلْكَ - ذَلِكَ

ب الْمُؤْمِنَةُ، مُحْتَرَمَةٌ.

الف الطَّالِبُ، نَاجِحٌ.

د الْجَبَلُ، جَمِيلٌ.

ج اللَّوْحَةُ، كَبِيرَةٌ.

٨ جاهای خالی را با انتخاب گزینه درست کامل کنید.

الف هَذَا فِي الصَّفِّ.

ب ذَلِكَ الطَّيِّبُ،

ج الشَّجَرَةُ، مِنْ تِلْكَ الْأَشْجَارِ.

○ الأُنْتُ، هَذَا

○ شَاعِرٌ

○ تِلْكَ، أَكْبَرُ

○ جَمِيلٌ زِيَا

○ كَ : دَر

○ هَذِهِ - ذَلِكَ

○ طَالِبٌ - طُلَّابٌ

○ كَبِيرٌ

○ مُعَلِّمٌ

سوالات چهارگزینه‌ای

١ کدام واژه درست ترجمه شده است؟

○ الف) فَرِيضَةٌ: واجبات ○ ب) قِيَمَةٌ: ارزش

٢ معادل مذکر یا مؤنث کدام واژه درست آمده است؟

○ الف) بِنْتُ - وَالد ○ ب) رَجُلٌ - بِنْتُ

٣ کدام واژه از نظر معنایی با دیگر واژه‌ها متفاوت است؟

○ الف) طَالِبَةٌ ○ ب) لَوْحَةٌ

۴ کدام واژه از نظر دستوری با واژه‌های دیگر متفاوت است؟

- الف) مَرَأَة ب) نَاجِح ج) ذَلِك د) هَذَا

۵ کدام جمله درست ترجمه نشده است؟

- الف) مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ: همنشینی با دانشمندان عبادت است.
 ب) آفَةُ الْعِلْمِ التَّسْيَانُ: آسیب دانش، فراموشی است.
 ج) طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ: از واجبات دینی، درک دانش است.
 د) الْعَالِمُ الْمُؤْمِنُ كَجَبَلِ الثَّوْرِ وَالرَّحْمَةِ: دانشمند با ایمان مانند کوه روشنایی و رحمت است.

۶ کدام جمله درست است؟

- الف) ذَلِكْ لَوْحَةٌ. ب) الطَّيِّبُ نَاجِحٌ. ج) تِلْكَ صَفٌّ. د) الرَّجُلُ قَوِيَّةٌ.

۷ جمع کدام کلمه درست نیامده است؟

- الف) وُلْدٌ: أَوْلَادٌ ب) شَجَرٌ: أَشْجَارٌ ج) بَنَاتٌ: أَبْنَاتٌ د) صَفٌّ: صُفُوفٌ

۸ این حدیث با کدام یک از عبارات زیر ارتباط مفهومی دارد؟

الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ.

- الف) چنین گفت پیغمبر راستگوی / ز گهواره تا گور دانش بجوی
 ب) عالم بی عمل به چه ماند؟ / به زنبور بی عسل
 ج) علم را بیاموزید هر چند که در چین باشد.
 د) کسی که از علم بی نصیب است چه چیزی را به دست می آورد؟

۹ کدام یک از گزینه‌های زیر با واژه «آفة» در ارتباط نمی‌باشد؟

- الف) شجر ب) ثمر ج) عِلْم د) سَوَال

۱۰ با توجه به ترجمه این آیه، کدام گزینه می‌تواند جای خالی را کامل کند؟

﴿..... نِعْمَةٌ﴾ (شعرا - ۲۲)

آن نعمتی است.

- الف) هَذَا ب) تِلْكَ ج) ذَلِكْ د) هَذِهِ

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

الْقِسْمُ الثَّانِي: نَوْرُ الْكَلَامِ

واژگان

أَمَانٌ: امنيّت	لِهَذَا الصَّفِّ: این کلاس دارد. (برای این کلاس هست.)
خَشَبٌ: چوب «جمع: أَخْشَابٌ» (خَشَبِيٌّ: چوبی)	مَجْهُولٌ: ناشناخته، گمنام
خَيْرٌ: بهتر، بهترین (خَيْرٌ مِنْ: بهتر است از)	مَرءٌ (امْرَأٌ): انسان، مرد
دَهْرٌ: روزگار	مَسْرُورٌ: خوشحال
ذَهَبٌ: طلا	مِنْ: از
رَأْيٌ: نظر، فکر (رَأْيَانٌ: دو نظر، دو فکر) (رَأْيٌ وَاحِدٌ: یک نظر، یک فکر)	نَافِذَةٌ: پنجره
رِضَا: رضایت	نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ: دو نعمت ناشناخته هستند.
صِحَّةٌ: تندرستی	نَظِيفٌ: پاکیزه
عَلَى: بر، روی	وَالِدَيْنِ: پدر و مادر
عَلَيْكَ: بر تو، به زیانِ تو	وَاحِدٌ: یک
كُرْسِيٌّ: صندلی (كُرْسِيَانِ خَشَبِيَانِ: دو صندلی چوبی)	وَرْدٌ، وَرْدَةٌ: گل
كَلَامٌ: سخن	ه، هُ: ش، ش، او، آ (ذَهَبِيٌّ: طلايش)
لِ: برای	هَاتَانِ: این دو، اینها، این «اشاره به دو اسم مؤنث»
لَكَ: برایت، به سودِ تو	هَذَانِ: این دو، اینها، این «اشاره به دو اسم مذکر»
لَكَ: ت، تِو	يَوْمٌ: روز «جمع: أَيَّامٌ» (يَوْمَانِ: دو روز)

۱ نام هر تصویر را مشخص کنید، سپس معنی آن را بنویسید.

والد والدین

معنی:

وردة شجرة

معنی:

خشب أخشاب

معنی:

كرسي كرسيان

معنی:

۲ فقط واژه‌های مشخص شده را معنی کنید.

- الف «الدهرُ يومان؛ يومٌ لك و يومٌ عليك». (امام علی علیه السلام)
- ب هاتان البنتان، نظيفتان.
- ج هذان كرسيان خشبيان.
- د الصحة نعمة من الله.

۳ کلمه ناهمانگ را مشخص کنید.

- الف (مفهومی) والدین ولد واحد بنت
- ب (دستوری) في من له ه
- ج (مفهومی) أيام خير يوم دهر
- د (دستوری) أخشاب رأیان ولدین مسجدان

۴ هر کلمه را به معنای مربوط به خودش وصل کنید. (دو کلمه اضافه است).

مَسْرُور عَلِي كَلَام اَمَان ذَهَب

سخن امنيت روى ناشناخته طلا خوشحال زير

۵ در جاهای خالی علامت مناسب بگذارید.

مترادف = و متضاد ≠			
مَعْلُوم □ مَجْهُول	مَرء □ رَجُل	رَأى □ نَظَر	صِحَّة □ سَلَامَة
فَرَح □ حُزَن	حُسْن □ خَيْر	فَائِز □ نَاجِح	لَكَ □ عَلَيْكَ

نکته اسم‌های اشاره و اسم‌های مذکر و مؤنث جزء متضادها محسوب نمی‌شوند؛ مانند: ذَلِكَ و هَذَا و هَذِهِ و ذَلِكَ و تِلْكَ، رَجُل و اِمْرَاة، وَلَد و بِنْت و ...

۶ با استفاده از جدول المعجم، جدول زیر را کامل کنید.

مفرد	معنی	جمع
خَشَبٌ
.....	أَيَّام

ترجمه

۷ عبارات زیر را ترجمه کنید.

- الف «أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.» (رسول الله ﷺ)
- ب هَاتَانِ الْوَرْدَتَانِ الْجَمِيلَتَانِ فِي الْحَدِيقَةِ.
- ج هَذَانِ الطَّالِبَانِ النَّظِيفَانِ، مَسْرُورَانِ.
- د لِهَذَا الصَّفِّ، نَافِذَتَانِ خَشَبِيَّتَانِ.

۸ ترجمه ناقص را کامل کنید.

الف نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ؛ الصَّحَّةُ وَ الأَمَانُ.

دو نعمت هستند؛ سلامتی و

ب نَظَرُ هَاتَانِ الْعَالِمَتَانِ خَيْرٌ مِنْ رَأْيِ هَذَانِ الرَّجُلَانِ.

فکر این از

۹ ترجمه صحیح را انتخاب کنید.

الف

الْوَلَدُ الصَّالِحُ، فَخَرُّ لِلْوَالِدَيْنِ.

افتخار پدر و مادر، به فرزندان نیکوکار است.

فرزند نیکوکار، مایه افتخار پدر و مادر است.

ب

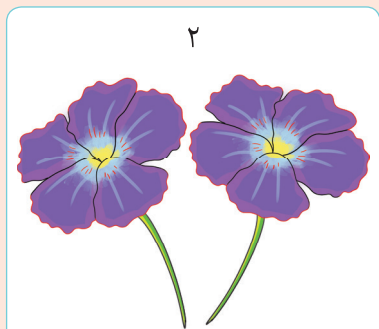
هَذَا الْمُعَلِّمُ مَسْرُورٌ مِنْ حُضُورِ الطَّالِبَانِ الْمُؤَدِّبَانِ فِي صَفِّهِ.

این معلم از وجود دانش آموز با ادب در کلاسش خوشحال است.

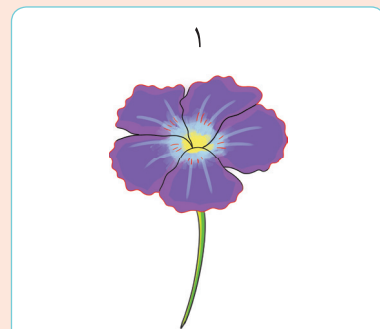
این معلم از حضور دانش آموزان مؤدب در کلاسش خوشحال است.

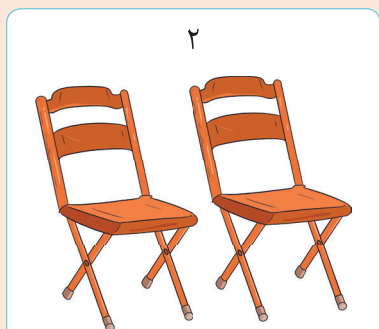
بدانیم

وَرْدَتَانِ

وَرْدَةٌ

كُرْسِيَانِ

كُرْسِي

شکل‌ها در ستون اول و دوم، چه تفاوتی با هم دارند؟

● ستون اول:

● ستون دوم:

در زبان عربی به ستون اول مفرد و به ستون دوم **مثنی** گفته می‌شود.

بنابراین علامت مثنی در اسم‌ها **انِ** و **ـینِ** است.